

**Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Közép – Magyarországi
Régiója**

MOTIVÁCIÓ

BUSZSZH

Budapesti Szociális Szakmatámogatási Hálózat

A BEKÖLTÖZÉSI KRÍZIS

**Szakmai útmutató
az idősök otthonába történő beköltözés
kihívásainak kezeléséhez**

2024. év

Készítette:
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Közép-Magyarországi Régiója

Budapesti Szociális Szakmatámogatási Hálózat
(BUSZSZH) Idősothonok munkacsoportja

A kiadvány a Belügyminisztérium és a Slachta Margit
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet támogatásával jelent meg.

A szakmai anyag megírásában

A KMR öt tartós bentlakást nyújtó
intézmény munkatársai és
az idős alapellátási munkacsoport tagjai vettek részt

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Befogadás Háza Páty

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Idősek Otthona Bp.
Fő utca

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Öregek
Szeretetotthona Pestszentlőrinc

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza - SARA Otthon

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Hajléktalanok Otthona

SZERZŐK

Balog Józsefné	szakterületi vezető
Benedek Henriette	intézményvezető
Csumán-Lechner Alexandra	intézményvezető
Dr. Bujdosóné Spóner Mónika	intézményvezető
Hajdú Mónika	intézményvezető
Irányiné Kurucz Zsuzsanna	vezetőgondozó
Kecskés Katalin	intézményvezető
Kolhmann-né Erdélyi Gyöngyvér	terápiás munkatárs
Koltai Fruzsina	szociális munkatárs
Mátics Katalin	intézményvezető
Szabó Judit Ágnes	szociológus
Tyroler Beatrix	terápiás munkatárs

A szakmai ajánlás célja,

hogy az ellátott, a család és az intézmény között kialakuló kapcsolatrendszerben , az intézményi elhelyezést eredményező folyamatban és az **intézményi jogviszony első három hónapjában felmerülő, felszínre kerülő szakmai dilemmákra keressen válaszokat, megoldásokat.**

A beköltözés első hetei krízisfolyamatot indítanak el :

- a beköltöző ellátottnál,
- a családtagoknál,
- érinti az intézményt, a bent élő lakókat és munkatársakat egyaránt.

Ajánlásunk több oldalról, de **kiemelten mentálhigiénés szempontú megközelítéssel** járja körbe ezt a dilemmát.

Elsősorban **tapasztalati tudásunk**, valamint **szakmai gyakorlatunk** alapján kívánunk iránymutatást adni az ellátottak intézményi beköltözési folyamatának kihívásaira.

Az elmúlt években nagy előrelépés történt az idősellátás, kiemelten a demenciával élő idős emberek gondozása - ápolása területén.

Számos jó kezdeményezés van ma már Magyarországon is

- az önsegítő csoportok,
- az Alzheimer Café,
- számtalan kutatás, tanulmány, valamint online oldalak stb. születtek.

Ugyanakkor a beköltözési krízis komplex folyamatáról szakirodalom – mentálhigiénés, ápolási – gondozási megközelítéssel – tudomásunk szerint nem áll a szakma rendelkezésére.

Ezt a hiátust igyekeztünk pótolni a szakmai ajánlásunkkal, mely elérhető a BUSZSZH weboldalon <https://www.buszszh.hu/> és nyomtatott formában is.

A szakmai anyag célja, hogy

- **az ellátott,**
- **a család valamint**
- **az intézmény**

között kialakuló kapcsolatrendszerben, az intézményi jogviszony első három hónapjában felmerülő, felszínre kerülő szakmai dilemmákra keresen megoldásokat, válaszokat.

I. Kapcsolatfelvétel fontossága

- Életfordulót jelentő esemény, hiszen az ellátást kérő személy élete hátralévő részét, szakaszát ott fogja tölteni. Kihívás!
- első találkozás, kapcsolatfelvétel a lakó és intézményt képviselő személy között
- intézmény bemutatása,
- elvárások megfogalmazása / ellátott, család , hozzátartozók részéről, valamint az intézmény oldaláról – kellő mennyiségű és minőségű tájékoztatás, megkeresés okai
- kérelem befogadása utáni alapellátás fontossága, előgondozási munka – hangsúlyos a kérelmező személy intézménybe történő befogadásának előkészítése.

II. Beköltözés az intézménybe

- **Tárgyi feltételek:** speciális szükségletekhez igazodó környezet biztosítása, megfelelő gondozási egység/lakószoba kiválasztásának szempontjai. A tárgyi környezet megléte nagymértékben segíti a beköltözési folyamat feldolgozását. / szakmai rendelet 41.§-43.§ iránymutatást ad a bentlakásos intézményekre vonatkozóan /
- - speciális szükségletekhez igazodó környezet biztosítása, belső terek, helyiségek kialakítása, esztétikai megjelenés , bútorzat, közösségi terek, színek megfelelő kiválasztása /
- **Alapvető törekvés az ellátott fizikai és mentális állapotának maximális figyelembe vétele**
- **Vallásgyakorlás lehetőségének megteremtése**
- **Demenciával élő ellátottak esetében kiemelt szerepe van az életminőségének szinten tartásában a meglévő környezet milyensége**

- **Személyi feltételek:** szakmai team megfelelő felkészítése a lakó fogadására, az intézményben élő ellátottak felkészítése az új lakó fogadására (demenciával élők esetében speciális szükségletek).

Kiemelt célunk egy új ellátott fogadásánál:

- a bizalom megszerzése,
- a kapcsolat kiépítése,
- a szorongás leküzdésének elősegítése,
- az új környezet elfogadásának támogatása
- Demenciával élő ellátottak gondozásánál jó gyakorlat Virginia Bell megközelítése, a „ Legjobb Barát Modell” / Kovacsics Zsuzsanna, 2020 /
- Szemlélet: „ Nem csak az a fontos, mit teszel, hanem az is, hogy jelen vagy. „

- Tér- és időbeli orientációt segítő környezet
- / idő jelzése, helyiségek beazonosítása, megvilágítás, memória segítése, tükrök,/

- **Demenciabarát környezet– idősbarát– demenciabarát kertek /szabad mozgás /**
- **Az egészséges környezet ingerekben gazdag, de nem túlingerlő**
- **Az a megfelelő állandó környezet, mely az idősök számára biztonságot jelent.**
- **Az intézmény tárgyi környezete hatással van az idősekre .**
- **A biztonság, nyugalom, befogadás légköre alapvetően fontos a jóközérzet biztosításában.**

A beköltözés első hetei - kisebb, nagyobb mértékben - **krízis folyamatot indítanak el**, mind az intézménybe költöző lakónál, mind a családtagoknál, de érinti az intézményt is, a bent élő lakókat és dolgozókat egyaránt.

Ennek a folyamatnak több oldalú, kiemelten mentálhigiénés megközelítését igyekszünk szakmai anyagunkban körül járni.

A beköltözéskor **alapvető cél**, hogy a demenciával élő idős ember életminőségét megőrizzük, annak érdekében, hogy **kiegyensúlyozottan tudja élni a mindennapjait**.

A szakmai anyagban hangsúlyosan jelenítjük meg, hogy az intézményi jogviszony létesítésének következményeként sok esetben a **beköltözéssel járó pszichés terhelés, az ismeretlentől való félelem, a megváltozott környezet által generált mentális változásokkal állunk szemben.**

Mindennek prevenciójához kiemelten fontos az egyénre szabott **gondozási terv kidolgozása** az első hetekben, a szakmai team által.

Szakmai anyagunkkal, segítséget kívánunk nyújtani az intézményi beköltözés folyamatába, az alábbi vezérfonalat szem előtt tartva:

**„Úgy bánjatok az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy veletek
is bánjanak.” (Lk. 6,31.)**

A szakmai útmutató megírásában közreműködő szakemberek köszönik, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiója vezetésének, hogy támogatta a szakmai ajánlás elkészítését.

Köszönet a szerzőknek, akik szakmai és gyakorlati tudásukat, tapasztalataikat megosztották, valamint – nem utolsó sorban – köszönet **lektorainknak**, akik segítették munkánkat.

Bízunk abban, hogy munkánkkal hozzájárultunk a magasabb minőségű idősellátáshoz, ahol az emberi méltóság áll mindenekfelett. Valamint az egyénre szabott ápolás és gondozás ténylegesen megvalósul.

A szakosított idősellátás munkájának csupán egy szeletét mutatja be ebben a szakmai tanulmány, azonban...

**„Úgy érezzük, hogy amit teszünk, csak egy csepp a tengerben.
Anélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger.”**

Kalkuttai Teréz Anya

**KÖSZÖNJÜK SZÉPEN AZ MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

**ŐSZINTÉN BÍZUNK ABBAN, HOGY TUDUNK
MUNKÁTOKHOZ ÚTRAVALÓT, S SEGÍTSÉGET NYÚJTANI,
GONDOLATOKAT ÉBRESZTENI, S ÚJABB KÖZÖS SZAKMAI
UTAKAT ELINDÍTANI!**

Hajdu Mónika
intézményvezető

Beköltözési krízis mentálhigiénés megközelítése, alapápolási-gondozási feladatok ellátása

Készítette: Kecskés Katalin

MMSZE Gondviselés Háza Idősek Otthona Fő utca

III. A beköltözési krízis mentálhigiénés megközelítése.

1. Átlagos szükségletű idős személy és demenciával élő ellátott **speciális mentálhigiénés szükségletei** a beköltözés első 3 hónapjában.

- Az intézménybe való beköltözéskor, minden esetben törekedni kell az **„ismerős környezet”** létrehozására (otthonról hozott bútorok, kedvenc festmény, fénykép, fényképalbum)

- Fontos az első hetekben, hogy **megsokszorozódott figyelemmel** kövessük a reakcióit és tevékenységeit

Cél:

- biztonságérzet kialakítása
- aktivitási szint megőrzése/javítása
- megfelelő napirend kialakítása

2. Terápiás/szociális munkatársak **feladatai** a beköltözés **első 3 hónapjában**.

- közös** tevékenységek
- kreatív** foglalkozások
- segítő** esetleg egyéni beszélgetés
- biztonságos** és **barátságos** környezet megteremtése
- terápiás kutyás foglalkozások
- játékos feladatok
- **kisebb célokat** kell felállítani: tervet készíteni, **apró lépésekkel** segítsük a beilleszkedését
- **hasznosságtudat** fenntartása
- készségeinek megtartása, adott esetben fejlesztése

3. **Hozzá tartozók** támogatása a beköltözést követő időszakban.

Az **új élethelyzet többféle reakciót** válthat ki a hozzátartozókból:

- folyamatos jelenlét, **mindenről tudni** akar, irányít
- folyamatos jelenlét, folyamatos **aggódás**
- leginkább telefonos kapcsolattartás, távolból próbálja a problémákat megoldani
- személyzettel telefonos **kapcsolattartás**, olykor számonkérő magatartás
- heti 1-2 személyes alkalom, **minőségi idő eltöltése**, a fókusz egymáson van

IV. Ápolási- Gondozási feladat

A beköltözési krízis folyamatának mielőbbi feldolgozásában kiemelkedő szerepe van a mentálhigiénés ellátás mellett az **alapápolás és gondozás** folyamatának.

Magába foglalja:

- A lakóközösség ápolási és egészségügyi **szükségeinek meghatározását**, egyéni szükségletek **kielégítésének tervezését**
- Az ápolási- gondozási tevékenység **megvalósítását** és az eredmények **értékelését**.

• Személyközpontú szolgáltatás

Meg kell ismernünk az idős személy:

- Egészségi állapotát
- Biológiai, pszichológiai, spirituális szükségletét
- Körülvevő természetes támogató környezetet
- Emberi és szociális kapcsolatrendszerét

Az esetleges hiányos gondozás,

az inkontinencia-
termékek indokolatlan
alkalmazása is
vezethet húgyúti
fertőzésekhez >>>>
fekvőbeteg
gyógyintézetbe utalás

Időskorúaknál
továbbra is kihívást
jelentenek az infekciós
eredetű betegségek

Megfigyelhető, hogy
gyakoribbak és
súlyosabb lefolyásúak

Továbbá
megfigyelhető, hogy a
nosocomiális infekciók
száma is emelkedik az
életkorral, gyakoribbak
a hosszabb kórházi
ellátások során

Az időskor
leggyakoribb fertőzései
közé soroljuk a húgyúti
infekciókat

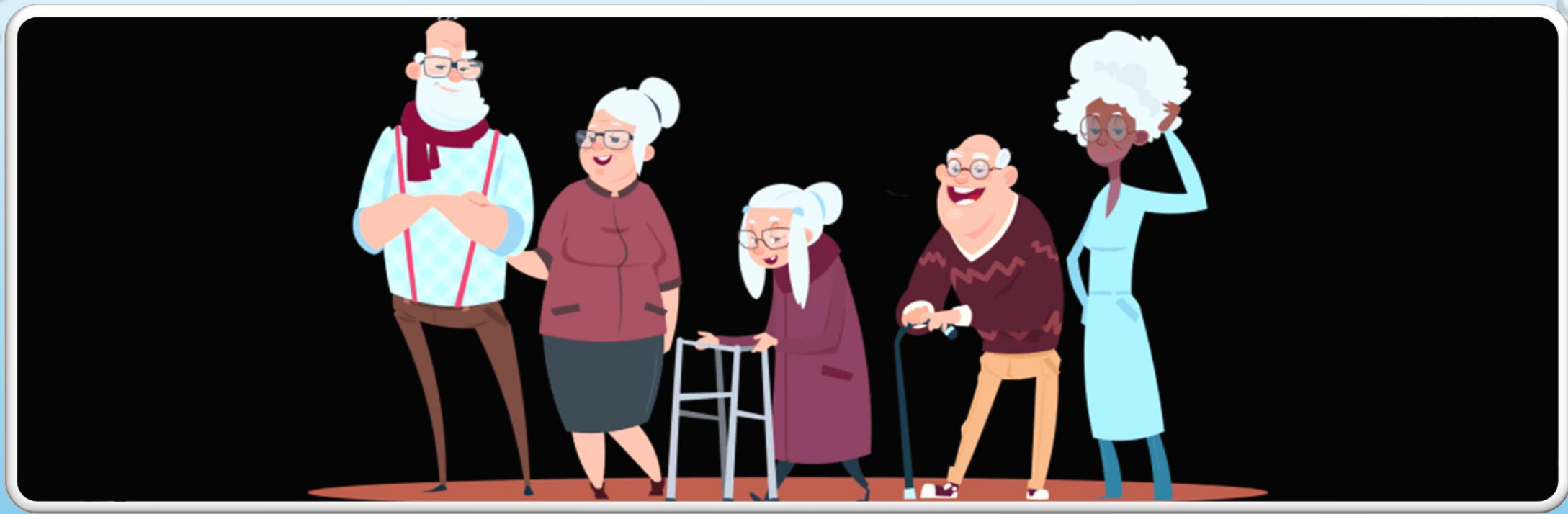

- A fentiekben bemutatott okok miatt elengedhetetlen, hogy a **beköltözést megelőzze** és azonnal kövesse is egy- egy **orvosi konzultáció**.
- Intézménybe költözés előfeltétele a jelentkezési dokumentáció pontos kitöltése, melynek pl. fontos része az **egészségügyi állapotot** részletesen bemutató **dokumentáció**.

V. Idősek otthonában egyéni gondozási terv kidolgozásának szakmaisága.

- Átlagos szükségletű és demenciával élő ellátottak **egyéni gondozási tervének** sajátosságai.
- **Jogszá**abályi keretek, a gondozási terv **tartal**mi elemei, **felü**lvizsgálata, **érté**kelése. Ehhez **javas**lunk minta anyagokat írásunkban.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!